

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quęstio 2. Quomodo dormientibus hominibus seuit Zizania?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

Cui somnio opposuit se anno 1525. Secretarius senatus in hunc modum. [Equidem Patres conscripti, non cosum o dine, aut loco, ut mihi coram vobis verba facere liceat, dummodo causa ageretur quantumvis magna, quæ ad Rempublicam attineret: Cum autem hic animarum salutis cardo versetur, ipsaque fides petichetur, cuiusque esse sentio, ut in medium adducar, quæ sentiat. Ego igitur firmiter credens in isto pane verum corpus ac sanguinem edere: testor me in hac esse opinione, neque me patiar ab ea diuelli, speroque de vobis, quod nullo pacto sitis me ad opinionem Zvinglii adacturi. Cum ergo duodecimo Aprilis die ad Senatum rediremus, atque ut Missa in vniuersum aboleretur, ageremus, prodit denuo scriba iste, atque eandem cantilenam canit: additque, me quidem sic docuisse, ut ista vox, E s t, in præsentibus Christi verbis, pro, S I G N I F I C A T, posita sit: at ægre Scripturæ testimoniis probauisse ad hunc modum accipi debere. Nam isti sermones: Semen est verbum Dei. Luc. 8. Ager est mundus: Inimicus homo est diabolus. Matth. 13. ad hoc propositum nihil faciunt. Christus enim hic parabolice locutus est, non etiam istic, cum dicit: Hoc est corpus meum.] Optime ille: multo doctior Langop de quo Claudius Sainctes in reperi. veritatis de Eucharistia in Catal. 84. interpret. Varie deinde alii explicauerunt, ut Ioannes à Lasco, Bucerus, de quibus Prætorius, Sanderus. Bellarminus lib. 1. cap. 8. de Eucharistia. Maldonatus in cap. 25. Matthæi. *omnino, iudegen murmurantibus*

Ab hac igitur argumentatione Zvinglius deiecit, alia præidia quaeruit. Vt mirum sit, discipulos eo huius argumento, quod magister adduxerat, indicauit, quod vniuersa Secta non minus opprobrium inculcit, quam Lutherani ab ore magister, Lutheri victor. Detropis in vniuersis vide eruditissimas Maximiliani Sandæi nostri commentationes in 10. 17. Cuius in notis hæc verba notabis. Horum exemplorum nullum esse plane simile recte docent Catholici Doctores, quos nominamus: nam in eis semper prædicatur disparatum de disparato, ut botus sunt anni, semen est triticeum: itaque necesse est refugere ad tropos: Pronomen autem: Hoc, nihil refert disparatum à Christi corpore. Vnde nulla falsa admiscetur: quædam enim non sunt Sacra Scriptura: quædam reperiuntur, sed male explicantur. Tandem fit in quibusdam est tropus, aut obscuritas, explicatur paulo post verbis clarioribus, quod egregie docuit Bellarminus lib. 1. de Sacra Eucharistia. Cap. XI.

QVÆSTIO III.

Quod est semen bonum, quæ zizania?

Semen bonum sunt filij regni. Zizania vero sunt filij nequam. Non igitur aut filij regni, aut filij nequam, in vna parte, sed vbiq; simul sparsi, sedque vbiq; simul crescunt. Nec sunt verba Christi ad doctrinam applicanda. Ut semen bonum sit vera, ac salutaria doctrina, malum vero vana, falsa, hæretica. Hoc enim repugnat non modo Christi expositioni: Sed etiam diuinis legibus. Non enim permittenda sunt hæresibus incrementa, sed impia doctrina, & blasphemis in primo ortu contradicendum est. Quamuis enim homini parcendum sit, errores tamen euellendi sunt, illisque oblatendum. Christus Phariseorum errores crebro ac palam refutauit. Phariseis ipsis vim nullam intulit.

2. Zizania siue *ziz* *olivei*, à nocendo siue aliunde dicantur, sunt filij nequam *ziz* *olivei* nequam, fortentis, damnaati demonis videlicet.

Adamus Conzen in Euang. Tom. I.

Nam zizania *olivei*, *olivei*, sol'um complexu suo triticum enecat, frugum pestis est, teste Plinio. Vertiginem inducit. Vide Plinium. Theophrastum. Knellium de natura stirpium l. 2. cap. 30. Cum vero nonnulli vocant zizania malam doctrinam, aut mores malos: Ita intelligendi sunt, ut semen corruptum per hæc dicere censcantur: atque ita mala doctrina, moribusque imbutos in medio agro Domini triticum opprimere. Nec enim doctrina, & mores mali, sine improbis sentitur, nec sine his improbi sunt.

VERSUS 39.

Inimicus autem qui seminavit ea, est diabolus. Messis vero, consummatio seculi est. Messores autem Angeli sunt.

QVÆSTIO I.

Quis inimicus?

§. 1. Diabolum Dominus esse dicit. Malos ergo filios ille seminat, Deus bonos fecerat. Nam qua mali sunt, à demone sunt. Quid igitur Manichæi noui, causas peccatorum Deo ascribunt? Inimicus seminavit ea, non patet familias. Alia oratio est Angelorum, alia Calvinianorum. Angeli quarunt, vnde sint Zizania: ea euellere cupiunt. At Calviniani seminata, iussa, coacta aiunt. Minus illi errant, qui duos Deos, bonum & malum, quam qui vnum malum tantum finxerunt. Contra veteres depugnant antiqui patres, cum peioribus nobis est ceramen.

Irenæus l. 4. cap. 78. Vnum Deum ostendit contra dicentes: Alium esse, qui donat requiem, patrem, alium qui ignem preparauit Deum. at hoc loco vnus idemque est, qui in horreum colligit, & qui in caminum deiecit. Verba Irenæi sunt. Qui ergo regnum, inquit, preparauit iustus pater, in quod assumpsit Filius eius dignos, hic & caminum ignis preparauit, in quem dignos mittent, qui à Filio hominis missi sunt Angeli, secundum iussu Dei. Hic enim in agro suo bonum semen seminavit. Ager Idem Deus autem, (inquit,) seculum est. Cum autem dormirent homines, venit inimicus, & superseminavit zizania inter frum ignem pramentum, & abiit. Ex tunc enim Apostata est Angelus hic parauit. & inimicus, ex quo zelauit plasma Dei, & inimicum illum Deo facere aggressus est. Quapropter & Deus cum quidem, qui à semetipso zizania abscisse seminavit, id est, transgressionem, quam ipse intulit, separauit à sua conuersatione. Eum autem qui negligenter quidem, sed male accepit inobedientiam, hominem miseratus est, & reposuit in inimicitiam, per quam inimicum Deo facere voluit, in ipsum inimicitiarum auctorem auferens quidem suam, quæ erat aduersus hominem inimicitiam, retorquens autem illam, & mutans illam in serpentem.

QVÆSTIO II.

Quomodo dormientibus hominibus se-

minavit zizania?

§. 1. Calvinus hoc loco. Quibus curiositas tantopere curridet, si rogentur, quomodo Christo sopito, & ne Nemo disciente diabolus zizania bono semini inspergat, quod respon- deant, non habebunt. Profecto quod respondeat dormiente rhodocus non habebit: Calviniano non deerit præ- insperga propera, sed impia responsio. Orthodoxus nemo zizania.

Aa 2

Christi

1. 118. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.